

lem siger, at der slet ikke er noget Nødværdigende i at modtage offentlig Understøttelse, uagtet Grundloven siger det Modsatte. Han siger: Hvad kan det gjøre om Mændene miste deres Valgret, deres Koner have jo den samme Frihed som ellers. Jeg tror nok, at de ville sige, at de ikke have ganske den samme Frihed, thi de ville faae ffret alle deres Eiendele, og Børnene ville ogsaa faae det at føle. Jeg er vis paa, at det ærede Medlem, som hender Stemmningen omkring i Kommunerne, godt veed, hvorledes andre Børn se ned paa de Børn, hvis Forældre faae Hjælp af Fattigvæsenet, og hvorfor? Fordi nu engang den offentlige Stemning er forført i denne Sag, og det er det forførte, vi nu her søge at rette, men det kan ikke hjælpe med det gamle Plaster, der maa et nyt til, men det Plaster træffer hos visse Herrer, det er Sagen. Man kan ikke gjøre, som der fortælles om en Planter i Besindien, at han brugte det samme Træplaster for fjerde Gang; det Tilfælde vil ikke komme, det bliver opdaget. Ville vi virkelig gjøre Noget, maa vi endelig ikke forsvare den nuværende Ordning og sige, at derved kunne vi godt blive staaende, vi kunne jo give noget Mere, thi naar vi ville holde paa det Bestaaende, er det aldeles trostøsløst overfor de Trængende. De ville sige: Denne Rigsdag vil Sntet gjøre; den vil have, at de Fattige skulle gaa tilgrunde; naar blot Medlemmerne selv kunne trække de 6 Kr. om Dagen og have det varmt og godt i de store Sale, saa bryde de sig ikke om os; jo, det er de rette Rigsdagsmænd for os. Giv vi ikke derved Arbejderne en Berettigelse til at sige: Lad os se at samle os og søge at faae Kandidater ind til os? Jeg tror, at vi skulle sidde her ikke alene som Talsmænd for de Rige og Bestaaende, men ligesaa godt som Talsmænd for de fattige Borgere, de skulle føle, at Hjerfelaget her i Thinget er ligesaa varmt for dem som for Andre, men det ville de virkelig ikke mærke, naar man henviser dem til, at de kunne i Grunden godt modtage Fattigunderstøttelse og behøve ikke at betragte det som nedværdigende, og at det Andet er en feilagtig Anskuelse, som vi blot skulle søge at trænge ud. Det gaar nu imidlertid ikke, og derfor maa det ærede Medlem undskyldte mig. Jeg tror virkelig, han har Øyst til at gjøre Noget for de Smaa, jeg tror ikke, han mente dem det saa haardt, som han nu talte, men er det Tilfældet, saa gaar det ikke an at gaa de Veie, som det ærede Medlem anviste i sin sidste Tale.

Wille: Der er ganske leilighedsvis under denne Debat kommet en Anskuelse frem, der allerede tidligere flere Gange er bleven fremsat her i Thinget, men som jeg tror er urigtig, og som der derfor kunde være Opfordring til at inddrage og saa paa dette Punkt. Det er den Opsfattelse, at,

naar Grundloven betager dem, der nyde Fattigunderstøttelse eller have nydt en ikke refunderet Fattigunderstøttelse, Valgret og Valgbarhed, saa ligger deri en Slags, om ikke just Skændsel, saa dog en mindre Grad af borgerlig Ære. Jeg vilde dog gjerne gjøre opmærksom paa, at dette dog ikke paa nogen Maade behøves at lægges ind i Grundloven. (Lang: Jo, theoretisk). Gverken theoretisk eller praktisk. Det, at have Valgret, er efter vor Grundlovs Opsfattelse ikke en almindelig Mennefferet, som man faar med Fødselen, men det er et Tillidsbæver, som Forsatningen har lagt i de Borgeres Hænder, der ere i Besiddelse af visse positive Betingelser. Naar Grundloven kræver, at man, for at udøve sin Valgret, skal være 30 Aar gammel, saa er det klart, at Grundloven ikke mener, at de, der ere under 30 Aar og altsaa ikke have Valgret, derfor skalde i borgerlig Ære staa tilbage for dem, der ere 30 Aar gamle. (Stemmer: Sa, det er rigtig). Det blive vi altsaa hurtig enige om. Naar Valgloven og Grundloven foreskrive, at En, for at udøve sin Valgret og være Valger, skal have boet et Aar i Valgkredsen, saa ligger deri jo ikke Andet, end at den, der ikke har boet i Valgkredsen et Aar, men idrigt besidder Valgrettens Betingelser, i alle Maader er en ligesaa god Borger som den, der har boet et Aar i Kredsen, men at han kun ikke for Tiden kan udøve sin Valgret. Naar Grundloven foreskriver, at man, for at have Valgret, skal være i Besiddelse af Naadighed over sit Bo, saa ligger deri ikke, at enhver den, som maa være kommen ud af Naadighed over sit Bo, derfor var en mindre hæderlig Borger end Andre. En Mand kan paa en fuldkommen retfæst og hæderlig Maade blive bragt i den Stilling, at han maa gjøre Konkurs, og er der i hans Forretningsførelse, i hans Regnskab og i hans hele borgerlige Færd Sntet, som kommer ham til Last, saa er en saadan Mand ikke i nogen som helst Henseende ringere end Andre; men Grundloven foreskriver alligevel, at han ikke kan være Valger. Hvad er da Grundlovens Tanke? Det maa være den, at ligesom der kræves en vis Alder som Borgen for Modenhed, et vist Ophold i Kredsen som Borgen for Samliv med de Medborgere, med hvilke han skal virke, saaledes kræves ogsaa til at være Valger en vis økonomisk Uafhængighed. Denne økonomiske Uafhængighed er det, som baade Fallenten og den, der har modtaget urefunderet Fattigunderstøttelse, ikke er i Besiddelse af. Derfor og kun derfor bør det antages, at Grundloven har truffet disse Bestemmelser. (En Stemme: Lyende!) Sa, ogsaa om Grundlovens Regler for Lyendes Valgret kan det Samme gælde; det er fuldkommen rigtig. Jeg kunde have fortsat Exemplerne endnu længere ved ogsaa at nævne Lyende, med Hen syn til hvilke Grundloven ffjelner mellem dem, der have selvstændig Dug og Dift, og dem, som ikke have det. De staa som Bor-